

מסורת הש"ס

א) [פירוש חגל שמושכן צו את הספינה. ערך ערך שלג ב,]
ב) [לעיל פד: לקמן פו:],
ג) [ג"ל אמרו ליה], ד) גיטין עג.,
ה) [לעיל פד:],
ו) [שבושות ב,א,] ז) ו' נשי' חוס' ב"ב לז:
ח) ד"ה והלכתא],
ט) וקדושין מז:
י) ושי"ג,
יא) יבמות שה: ב"מ קט. ב"ב קל:
יב) קנא., יג) גיטין כו:
יד) לעיל כא:,
טו) גיטין ז:
טז. סו:,
יז) ב"מ ח. [גיטין כו:],
יח) [גס] לתא ועי' היטב חוס' שבושות מז. ד"ה חמרת חוס' נקמן כצ:
יט) ד"ה דינא,
כ) [נושע' חוס' יבמות קא: ד"ה מרענא],

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קאקי. אוויב. כנה חוסם כסן על חתמנס ועל כך דלמלא כריכות מ ע"ה היראה אוז חתום יפסה לחמכה:

הגהות הב"ח

א) גבי ותשבע במאיתן אפשר דמיכספא:

מוסף רש"י

חובא בענ' הקודם

תוספות ר"ד

תפשה אינה. פי' היי חייב להן אתו לקמיה דרבא א"ל קאקי חוזרי משלחי גלימא דאינשי הכי אר"ג והוא שחפס מחיים. פי' מפני שהיו זקנים קראם קאקי חוזרי:
ה) והוא איתאא דתפסה תורא דרמי מסימטא אתא יתמי קרעני קראם קאקי חוזרי:
ו) והוא איתאא דתפסנא א"ל אית לך לא ברנא לקמיה דר"ג. א"ל מחיים תפסנא א"ל אית לך סהדי דמחיים תפסתי א"ל לא א"ל תפיס לך לא"מ ותפסי דלא"מ לאו כלום הוא. פי' שש"ה לא הימנא ר"ג לומר מחיים תפסנא ליה משום דלא הירא מציא למימר לקוח הוא בידי שהגדירות אין להן חזקה והכא לא הוי מסיר לבקרא כאידך דלעיל והלכך אם לא תביא ראיה דמחיים תפסה ליה לא מהימנא וכגון שראונו עדים ת"י והכירו אותו שהיה של יתומים דאלי"ה מינו דמ"ל להדימ' מ"ל נמי מחיים תפסני: מכל הני ילפי' דמטלטלי דרמי' לבעי' לא משתעבדי ולא מהני בהו תפיסה לאחר מיתה אלא מחיים אבל השתא קיטנו רבנן במהימנא דמטלטלי דרמי' משתעבדי בין לכתובה בין לבעיה ואע"ג דלא תפיס כלל: אבימי בריה דראי' הוא מסויק ביה זוזי כי חוזאי שדרניהו ביד חמא בריה דרבי"א אול פרעניהו א"ל הכו לי שטרא א"ל הני שטראי נינהו כלומר מצד אחר היה חייב לי אלו ששלח לי והקצן של שטר עדיין לא שלח לי אייתי קרנא וניתן לך שטרא אתא לקמיה דראי' א"ל אית לך סהדי דפרעתניהו א"ל א"ל מינו דידי' להדימ' י"ל שטראי נינהו. ולענין שלומי שליח מאי אמר ר"א חזינן אי א"ל שטרא שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא די' בין כך ובין כך שטראי האיתקוני שדרתיך.

ור"ח ור"י ז"ל אמרו טעמא דאיכר לי' שטרא וגם לא להחירו אל תפרענו אלא בפני עדים אלא בסתם שדר בהדי' אע"ג דפרעי' בלא סהדי לא מחייב. כדתנן לענין חנוני ופועל שניהם נשבעים ונוטלים במעה"ב הנה חנונוני נתן בלא עדים ולא מחייבו וכך ג"ל עיקר בדבריהם. אבל רב נחשון גאון ז"ל נשאל ראובן הי"ל על שמעון פ' דיננים בתן שטרא שדרניהו עם לוי ואתא לא וא"ל עשיתי שליחותך ולאחר ג' ימים א"ל ראובן לשמעון הב לי פ' דיננים דאית לי עלך וא"ל שדרתינך לך עם לוי וא"ל להדימ' ואתא לוי ואמר יבהתינך לך וראובן אמר לא יהיית לי חיובא דינא. והושב הכי חזינא דדינא על לוי לאוקמיה דיננים גבי ראובן ואי לא מוקים ליה אורחא דראובן על שמעון ואורחא דשמעון על לוי וכדו' אבימי ברי' דראי' ול"ש
ב) שום מדעם דקאמרי בין כך ובין כך משלם דא"ל

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

לא קנה. דלאו כל כמנייה לחזב זה כדי לזכות את זה: **תפסוה אינהו**. שאף הם נושים בו מעות: **ממלח מלוחי**. מנהיגה בעוגינן שלה שקורין ריימ"ש בלע"ז. ממלח שקורין וויינר"ר בלע"ז לשון וייראו המלחים (ויגה ב): **אנא קנינא כולה**. הנהגתי כריאה משל חצירי: **מחריפותא דנהרא**.

לא קנה תפסוה אינהו רב פפא מימלא מלוחי רב הונא בריה דרב יהושע במתח לה ^(א)באשלא מר אמר אנא קנינא לה לכולה ומר אמר אנא קנינא לה לכולה פגע בהו רב פנחס בר אמי אמר להו ^(ב)רב ושמואל דאמרי תרוייהו והוא שצבורין ומונחין ברה"ר ^(ג)אמר להו אנן נמי מחריפותא דנהרא תפיסנא אתו לקמיה דרבא אמר להו ^(ד)קאקי חיורי משלחי גלימי דאינשי הכי ^(ה)אמר רב נחמן והוא שתפסה מחיים ^(ו)אבימי בריה דרבי אבהו הוו מסקי ביה זוזי בי חוזאי שדריניהו ביד חמא בריה דרבה בר אבהו אול פרעניהו אמר להו הבו לי שטרא אמרו ליה סיטרא נינהו אתא לקמיה דרבי אבהו א"ל אית לך סהדי דפרעתניהו אמר ליה לא אאמר ליה מינו דיכולין לומר לא היו דברים מעולם יכולין נמי למימר סיטרא נינהו לענין שלומי שליח מאי אמר רב אשי חזינן אי א"ל שקול שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא יבין כך ובין כך משלם דא"ל ^(א)לתקוני שדרתיך ולא לעותי: י'הי'א איתתא דהוו מיפקדי גבה מלוגא דשטרי אתו יורשים קא תבעי ליה מינא אמרה להו מחיים תפיסנא להו אתאי לקמי' דרב נחמן אמר לה אית לך סהדי דתבעוה מיניך מחיים ולא יהבית ניהליה א"ל לא א"ב הוי תפיסה דלאחר מיתה ותפיסה דלאחר מיתה לא כלום היא יהי'א איתתא דאיחייבא שבועה בי דינא דרבא אמרה ליה בת רב חסדא ידענא בה דחשודה אשבועה אפכה רבא לשבועה אשכנגדה זימנין הוו יתבי קמיה רב פפא ורב אדא בר מתנא אייתו ההוא שטרא גביה א"ל רב פפא ידענא ביה דשטרא פריעא והוא א"ל איכא איניש אחרינא בהד' דמר א"ל לא א"ל אע"ג דאיכא מר עד אחד לאו כלום הוא א"ל רב אדא בר מתנא ולא יהא רב פפא כבת רב חסדא בת רב חסדא קים לי בגווה מר לא קים לי בגוויה אמר רב פפא השתא דאמר מר קים לי בגוויה מילתא היא כגון אבא מר ברי דקים לי בגוויה קרענא שטרא אפומיה קרענא ס"ד הלא מרענא שטרא אפומיה ההיא איתתא דאיחייבא שבועה בי דינא דרב ביבי בר אביי ואמר להו ההוא בע"ד תיתי ותישתבע ^(א) במתא אפשר דמיכספא ומוריא אמרה להו כתבו לי זכוותא ידכי

משתבענא יהבי לי אמר להו רב ביבי בר אביי כתבו לה אמר רב פפי משום ^(א)דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא הא אמר רבא ^(א)האי אשרתא דדייני דמיכתבא מקמי דנחוו סהדי אחתימות ידיהו פסולה אלמא מיחוזי כשיקרא ה"נ מיחוזי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן ^(א)אומר היה ר"מ אפי' מצאו באשפה וחתמו ונתנו לה כשר ואפי' רבנן לא פליגי עליה דר' מאיר אלא בגיטי נשים ^(א)דבעינן כתיבה לשמה ^(א)אבל בשאר שטרות מורו ליה דאמר רב אסי ^(א)אמר ר' יוחנן ישטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו טעמא דנמחל שיעבודו אבל למיחוזי

אס

תס תשבע פלונית תפטר דלא הוה מיחוזי כשיקרא היינו משום שלא להצריכה עדים היום או למחר:

פה.

אית דך סהדי דתבעתינהו מחיים. וא"ת ואמאי צריכה סהדי ניהמני לדידה כמינו דאי צעיא אמרה לקוחין הן בידי דאע"ג דקיי"ל דאין אומיות נקנות במסירה וצריכה מסירה ושטר לקיחה ה"מ לנקות החזב אצל נקנות הנייר קני בלא שטר הואיל והיא מוחזקת בו וכן איתתא לא היתה חוששת אלא לנקות

מלוגא דשטרי בלא החזב מדקאמרה מחיים תפיסנא ותפיסה מחיים לא מהניא לגבות החזב דלא עדיפא ממסירה אלא דע"י כך היתה יכולה לדחוק היורשים שיפרעו היורשין מה שהיה חייב לה צמה שלא תחזיר מלוגא דשטרי והוי כמו משכון ואומר ר"י דלא חשיב מינו הואיל ועכשיו אינה יכולה לטעון לקוח הוא צדי שכבר אמרה מחיים תפיסנא ומשום דאי צעיא אמרה לקוחין הן בידי צשעה שאמרה מחיים תפיסנא לא מהימנא השתא דצאונה צעה שאמרה מחיים תפיסנא סבורה היתה שהיא טענה מעולה ולא היתה יודעת שהיא צריכה לטעון דתצעינהו מינה מחיים מדלא טענה מעצמה וראיה מסוף פרק זה דזרר (סנהדרין דף לא.) גבי ההיא איתתא דנפק שטרא מתותי ידה ואמרה ידענא צהאי שטרא דפרעו הוא ולא הימנא ר"ג משום כיון דלחמזק צבי דינא פי' שראינו השטר צידה אי צעיא קלתיה לא אמרי' אע"פ שאס אמרה פרוע הוא קודם שראינו השטר צידה היתה נאמנת כמינו דאי צעיא קלתיה השתא שראינוהו צידה אין נאמנת עוד דהשתא לית לה מינו ועוד ראיה מדתנן בפרק שבועת דיינין (שבועות דף נז:) מנה לי בידך ואמר לו הן למחר אמר לו נתמתי לך פטור ופרצן בגמרא (דף מה.) מינא למ"ד המלוה חזרו צעדים צריך לפרוע צעדים והא הכא כיון דתצעי' צעדים כמאן דלחופיה צעדים דמי וקמני פטור ומאי קושא שאני הכא דמהינן כמינו דאי צעי אמר תתמול להד"מ אלא ודאי מינו למפרע לא אמרינן:

מרענא דשטרא אפומיה. פי' ר"ח

צפ' שבועת דיינין (שס דף מז. ושס ד"ה חמרת) דכל מרענא דצהש"ס לגבי שטר היינו שצריך צעל השטר לישבע קודם שיגבה והלשון משמע כן מדלא מסיק לא מיקרע קרעינן ולא מיגבא מגצינן ציה כדלמרינן צאלו נערות (לעיל דף לו:) האי שטרא ריעא לא מגצינן ציה ^(א) (ולא מיקרע קרעינן ליה) וא"ת למאי הלכתא אמר רב פפא דמרעינן ליה אי לשבועה כדפירשנו אפי' לא מהימנן כזי מרי יתחייב שבועה הצא ליפרע כדתנן צמתנ' (לקמן פו.) עד אי' מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא צשבועה וי"ל דרב פפא קאמר אפילו ישא קרוב שאינו צר עדות כמו צת רב חסדא שלא היתה צת עדות ודקא א"ל נמי לרב פפא איכא איניש אחרינא צהדי מר ז"ל שהיה רב פפא קרובו של צעל השטר או של נתבע להכי ליכא להימניה אפילו לשבועה ^(א):

אלמא מיחוזי כשיקרא. והתם נמי מיחוזי כשיקרא

שכתבו לה פלונית נשבעה ונפטרה מפלוני ונתנהו ציד שליש שיתן לה לאחר שבועה ומה שלא כתבו לה

מדה

דשטרא והיא היתה טוענת דמחיים תפיסנא להו בחובי אחרי שהיה בידי. וא"ל ר"ג ההיא תפיסה לא מהני כאן שבתורת פקדון (באו לידה והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר) היה בידך. דכל היכי דקימו ברשות מרייהו קיימא עד דאית לך סהדי דתבעינהו מינן מחיים ולא יהבת להו ובמינו לא מהמינו למימר לקוחין הן בידי דהא איכא סהדי שבתורת פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר שאין עדים האין באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דבתורת פקדון באו לידה אבל לעולם אם אין ידוע בעדים שבפקדון באו לידה ה"נ דהות מהימן ע"י מינו דאותיות נקנות במסירה עיין בפרך כ"א ב"ס"ה שהוכחתי מכמה ראיות שאותיות ניקנות

עין משפט ונר מצוה

י א מיי פי"ד מהלכות מלוה ולוה הלכה ט סגנו עשין דז טושי"ע ח"מ סי' נח ספקי' א:

יב ב מיי פי"א מהלכות טלוחין הל' ו סגנו עשין פב טושי"ע ט:

יג ג מיי פי"א מהל' מלוה ולוה הלכה ח סגנו עשין דז טושי"ע טס סי' סד:
יד ד ה מיי פי"ד מהל' סנהדרין הל' א סגנו לאון אב טושי"ע טס סימן טו ספקי' ה:

כא ו טושי"ע טס סימן פז סעי' ב דצהי"ה:

כב ז מיי פי"ד מהל' מלוה ולוה הל' יב סגנו עשין דז טושי"ע טס סי' פב ספקי' ג:

כג ח מיי פי"ג מה' גירושין הלכה ד סגנו עשין ג טושי"ע אה"ע סי' קאל ספקי' א:

כד ט טושי"ע ח"מ סי' מח:
כה י מיי פי"ד מהל' מלוה ולוה הלכה ז סגנו עשין דז טושי"ע טס סי' מח:

לעזי רש"י

ריימ"ש. מושווים. ווינר"ר. להשיט. לנווט.

תוספות ר"ד (המשך)

ל"ש ולא לעותי ולא דימא כל עיקר לחנוני על פינקס דלוי הו"ל למעבד אבי דארי' ואסחרתי' לנפשי' ולא לעות לממון דשמעון ונא דימאי נמי לאומר לשנים צאו וקדישו לי ה' האשה [ובקידושין נז:] הדיחם הרינן והכא לוי לחודא ואינו ג"ל דבריו כלל. שאין חילוק בזין זה לחנוני כלל דכי היכי דאמר ללוי לתקוני שדרתיך ולא לעותי הי' נימא לחנוני בעי לך למפרעי' בסהדי אלא כיון שלא א"ל בעה"ב לא מחייבין לי' והכא נמי לוי ומעשה דאבימי משום דמדבר לי' שטרא ואי לא הוה מדכר ליה לא הוה מחייבין לי': ההיא איתתא דאפקדוה גבה מלוגא דשטרא אתו יורשין וקתבעי לי' מינא. פי' חיק מלא שטרי חובות א"ל מחיים תפסיניה להו אתי קרעני דרי' א"ל אית לך סהדי דרבעי מינן מחיים ולא יהבתי' להו א"ל איכ' תפיסה דלא"מ דלא"מ ותפסי' דלא"מ לאו כלום הוא. פי' שכו"ז שהיה ח"ה היה מקדון בידי וזה"ה כמותנן ברשותו וכי אמרינן תפיסה מחיים כגון (שראוהו) [שראתה אותו] קרוב למות ותפסה משלו מטלטלין שלם חוב ולא היה פיקדון בידה: ודאית שמצינאן מכאן ואמרי' אמאי לעיל גבי ההוא בקרא דיתמי אמר ר"ג מינו דר"ל לקוח הוא בידי וי"ל נמי מחיים תפיסנא ליה והכא במלוגא דשטרא לא אמר מינו ש"מ דאין אותיות נקנית במסירה עד שיכתוב עליהן שטר ומ"ה לא מהימנא דאי אמרה לקוחין הן בידי אמרי' לה אחוז שטרך דאין אותיות נקנות במסירה ואין זו הוכחה (דהתם) [דהכא] משמע לישנא שהדבר ידוע בעדים שהיה פקדון אצלה מחיים ומ"ה אמר דאפקדוה גבה דמשמע שהדבר ידוע שכן היה ולא אמרה ההיא איתאא דהוות קיטא מלוגא

דשטרא והיא היתה טוענת דמחיים תפיסנא להו בחובי אחרי שהיה בידי. וא"ל ר"ג ההיא תפיסה לא מהני כאן

שבתורת פקדון (באו לידה והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר) היה בידך. דכל היכי דקימו ברשות מרייהו קיימא עד דאית לך סהדי דתבעינהו מינן מחיים ולא יהבת להו ובמינו לא מהמינו למימר לקוחין הן בידי דהא איכא סהדי שבתורת פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר שאין עדים האין באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דבתורת פקדון באו לידה אבל לעולם אם אין ידוע בעדים שבפקדון באו לידה ה"נ דהות מהימן ע"י מינו דאותיות נקנות במסירה עיין בפרך כ"א ב"ס"ה שהוכחתי מכמה ראיות שאותיות ניקנות

^[1] נראה דל"ל ל"ש דלמר ליה שלא יפרענו אלא בעדים ול"ש דלא אמר ליה שום מדעם דקאמרי בין כך ובין כך משלם דא"ל